

سؤالات آزمون نهایی درس: جامعه‌شناسی ۱		تعداد صفحه: ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی/علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۸۵ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳				
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir				
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)			
نمره				
۱	صحیح یا غلط بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید. (الف) تنوع آگاهی و اراده انسان‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود. (ب) قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده‌اند و مرز آنها بر اساس عمل مردم تغییر می‌کند. (پ) علل بیرونی تحولات فرهنگی به کاستی‌ها و بن‌بست‌های موجود در هویت فرهنگی جهان اجتماعی باز می‌گردد. (ت) لازمه تأسیس جهان اجتماعی توحیدی و گسترش آن» به عنوان هدف اسلام، داشتن جمعیت مناسب است.			
۲	پاسخ درست را از داخل پراکنش انتخاب کنید. (الف) تفاوت در نمادها و هنجارها از نوع تفاوت (درون یک جهان اجتماعی – میان جهان‌های اجتماعی) است. (ب) حقایق از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، (تغییرپذیر – تغییرناپذیر) هستند. (پ) راهبه‌ها و مرتاض‌ها دارای فرهنگ (سکولار – دنیاکرین) می‌باشند. (ت) روزنه ورود استعمار و نابودی هویت جوامع، (اقتصاد – فرهنگ) به شمار می‌رود.			
۳	گزینه مناسب را انتخاب کنید. (الف) کدام گزینه جایگاه پدیده «قوانین حقوق بشر» را بر مبنای دو طیف خرد – کلان و عینی – ذهنی، نشان می‌دهد؟ (۱) کلان و ذهنی (۲) کلان و عینی (۳) خرد و ذهنی (۴) خرد و عینی (ب) کدام یک از گزینه‌های زیر درباره نگاه خطی به تاریخ بشر درست نیست؟ (۱) مردم‌شناسان با این نگاه مخالف هستند. (۲) بر اساس این دیدگاه بعضی از جوامع در مقایسه با جوامع مدرن، عقب‌مانده هستند. (۳) این دیدگاه بر شباهت میان جوامع تأکید دارد. (۴) هر جهان اجتماعی، مطابق نیازهای خود از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد. (پ) در نمونه زیر چه نوع تحرکی رخ داده است؟ «فرزند کشاورزی که پزشک شده است.» (۱) میان‌نسلی – صعودی (۲) میان‌نسلی – نزولی (۳) درون‌نسلی – صعودی (۴) درون‌نسلی – نزولی (ت) کدام گزینه نحوه مواجهه جهان غرب (متجدد) با جهان اسلام را به درستی نشان می‌دهد؟ (۱) جهان اسلام به دفع جهان غرب پرداخت. (۲) جهان اسلام، جهان غرب را درون خود جذب و هضم کرد. (۳) تجربه جدیدی است که هنوز به پایان نرسیده است. (۴) جهان غرب به جهان اسلام ملحق شد.			

سؤالات آزمون نهایی درس: جامعه‌شناسی ۱		تعداد صفحه: ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی/علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰		نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: ۸۵ دقیقه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳				مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)						
نمره							
۴	هر یک از عبارات ستون سمت راست به کدام یک از مفاهیم ستون سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مفهوم اضافی است)						
	عبارات			مفاهیم			
	الف) از جنس هدف و مقصود است.			(۱) هنجار اجتماعی			
	ب) حضور به موقع دانش‌آموزان در کلاس درس			(۲) کنش درونی			
	پ) دانش‌آموزی به تنهایی و با صدای بلند در مکانی مطالعه می‌کند.			(۳) ارزش اجتماعی			
	ت) برگزاری مراسم تحویل سال در کنار مزار شهدا			(۴) کنش فردی			
				(۵) کنش اجتماعی			
	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.						
	الف) مجموعه‌ای از عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و نمادها که نیاز معینی از افراد و جهان اجتماعی را رفع کند، ..... می‌گویند.						
	ب) جهان اجتماعی را می‌توان براساس آرمان‌ها و ارزش‌های آن‌ها و نیز ..... که به دنبال می‌آورند، ارزیابی کرد.						
	پ) به فرایند مشارکت فرد در زندگی اجتماعی و مسیر شکل‌گیری هویت اجتماعی او ..... گفته می‌شود.						
۵	ت) جامعه‌شناسان از سلطه‌ای که به شیوه فرهنگی اعمال و پذیرفته شود به «.....» تعبیر می‌کنند.						
	هر یک از عبارات‌های زیر، تأثیر کدام بعد هویتی را بر دیگری نشان می‌دهد؟						
۶	الف) برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند.						
	ب) «یک انسان با تقوا، جهانی را تغییر می‌دهد.»						
۷	هر یک از موارد زیر مربوط به کدام یک از روش‌های پیشگیری و کنترل کژروی اجتماعی است؟						
	الف) روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.						
	ب) بیشتر توسط سازمان‌ها و مؤسسات اجتماعی رسمی مانند ادارات و پلیس صورت می‌گیرد.						
	از میان موارد زیر پدیده‌های اعتباری را مشخص کنید.						
۸	(دریا - انتخابات - شیطان - ترافیک - کهکشان - خدا)						
	الف) ..... ب)						
۹	هر کدام از مؤلفه‌های زیر به کدام یک از ابعاد خانواده اشاره دارد؟						
	الف) حکمیت: ..... ب) اوقات فراغت:						
۱۰	در شکل زیر مراحل تحول فرهنگی را کامل کنید.						
	جهان اجتماعی ۱ الف تزلزل فرهنگی ب تحول فرهنگی جهان اجتماعی ۲						

سؤالات آزمون نهایی درس: جامعه‌شناسی ۱		تعداد صفحه: ۳		رشته: ادبیات و علوم انسانی/علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح											
پایه دهم دوره دوم متوسطه		تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰		نام و نام خانوادگی:		مدت آزمون: ۸۵ دقیقه											
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳																	
مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir																	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)																
نمره																	
۱۱	بر اساس دسته‌بندی ارسطو از انواع حکومت‌ها، جدول زیر را کامل کنید. <table><tr><td colspan="2">تعداد حاکمان</td><td colspan="2">شیوه حکومتی</td></tr><tr><td rowspan="2">اکثریت</td><td rowspan="2">الف</td><td>بر اساس فضیلت</td><td>بر اساس خواست و میل افراد</td></tr><tr><td>ب</td><td>ب</td></tr></table>							تعداد حاکمان		شیوه حکومتی		اکثریت	الف	بر اساس فضیلت	بر اساس خواست و میل افراد	ب	ب
تعداد حاکمان		شیوه حکومتی															
اکثریت	الف	بر اساس فضیلت	بر اساس خواست و میل افراد														
		ب	ب														
۱۲	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) چرا موجودات طبیعی و ماوراءطبیعی می توانند در گستره جهان اجتماعی قرار گیرند؟ ب) از نگاه ماکس وبر رواج کدام دسته از کنش‌ها عرصه را بر سایر کنش های انسانی نظیر کنش‌های عاطفی، تنگ می کند؟ پ) علوم اجتماعی در چه صورتی می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند؟ ت) دو معنای متفاوت «ازخودبیگانگی فرهنگی» را بنویسید. ث) کدام عامل زمینه تجدیدنظر در سیاست‌های جمعیتی کشور را از سال ۱۳۹۰ فراهم آورد؟																
۱۳	به سؤالات ۱۳ تا ۱۷ به صورت کامل پاسخ دهید. یک مورد تفاوت میان پیامدهای ارادی کنش و پیامدهای غیرارادی کنش بنویسید.																
۱۴	تحرك اجتماعی در دو جامعه نژادپرست و سرمایه‌داری چگونه است؟																
۱۵	چه شکلی از ارتباط میان جوامع به گسترش و پیشرفت یک جهان اجتماعی منجر می شود؟																
۱۶	هویت فرهنگی جوامع اسلامی از دیدگاه مستشرقان چگونه است؟																
۱۷	اقتصاد تک‌محصولی (وابسته به نفت) در کشور ما چه معایبی دارد؟ (ذکر یک دلیل کافی است)																

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: جامعه شناسی ۱	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰	
پایه دوم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.gov.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	الف) صحیح (ص ۴۰) ب) صحیح (ص ۵۶) پ) غلط (ص ۹۷) ت) صحیح (ص ۱۳۵) «هر مورد ۰/۲۵ نمره»	۱
۲	الف) درون یک جهان اجتماعی (ص ۴۱) ب) تغییرپذیر (ص ۶۱) پ) دنیاگریز (ص ۹۷) ت) اقتصاد (ص ۱۴۰) «هر مورد ۰/۲۵ نمره»	۱
۳	الف) کلان و ذهنی (گزینه ۱) (ص ۳۱-۳۲) ب) هر جهان اجتماعی، مطابق نیازهای خود از دستاوردهای جهان های اجتماعی دیگر بهره می برد. (گزینه ۴) (ص ۴۲-۴۳) پ) میان نسلی - سعودی (گزینه ۱) (ص ۸۷-۸۸) ت) تجربه جدیدی است که هنوز به پایان نرسیده است. (گزینه ۳) (ص ۱۱۰) «هر مورد ۰/۵ نمره»	۲
۴	الف) ۳- ارزش اجتماعی (ص ۱۳) ب) ۱- هنجار اجتماعی (ص ۱۳) پ) ۴- کنش فردی (ص ۱۳) ت) ۵- کنش اجتماعی (ص ۱۱) «هر مورد ۰/۲۵ نمره»	۱
۵	الف) نهاد اجتماعی (ص ۳۵) ب) فرصت ها و محدودیت هایی (ص ۴۸) پ) جامعه پذیری (ص ۸۰) ت) هژمونی (ص ۱۲۵) «هر مورد ۰/۵ نمره»	۲
۶	الف) جهان نفسانی (روانی و اخلاقی) بر جهان طبیعی (جسمانی) ب) جهان نفسانی (روانی و اخلاقی) بر جهان اجتماعی (ص ۷۲) «هر مورد ۰/۵ نمره»	۱
۷	الف) اقناع (ص ۸۳) ب) شیوه رسمی پاداش و مجازات (ص ۸۳) «هر مورد ۰/۵ نمره»	۱
۸	الف) انتخابات ب) ترافیک (ص ۲۷) «هر مورد ۰/۲۵ نمره»	۰.۵
۹	الف) نظام حقوقی خانواده ب) سلامت (ص ۱۱۸) «هر مورد ۰/۵ نمره»	۱
۱۰	الف) تعارض فرهنگی ب) بحران هویت فرهنگی (ص ۹۶) «هر مورد ۰/۵ نمره»	۱
۱۱	الف) جمهوری (پولیتی) ب) دموکراسی (ص ۱۲۹) «هر مورد ۰/۵ نمره»	۱
۱۲	الف) ۱- به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان پیدا می کنند. ۲- به واسطه تأثیرات تعیین کننده بر کنش های انسانی (ذکر یک مورد کفایت / هر مورد ۰/۵ نمره) (ص ۲۶-۲۷) ب) کنش های حسابگرانه معطوف به دنیا / کنش هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می کنند. / بسط و گسترش عقلانیت ابزاری / گسترش دانش وسایل (یک مورد کفایت. ذکر هر یک از این موارد درست است و ۰/۵ نمره تعلق می گیرد) (ص ۵۲) پ) اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکند. / اگر از دو ابزار عقل و وحی استفاده کند. (یک مورد کفایت. ذکر هر یک از این موارد درست است و ۰/۵ نمره تعلق می گیرد) (ص ۵۹) ت) ۱- از خود بیگانگی تاریخی ۲- از خود بیگانگی حقیقی (فطری) (هر مورد ۰/۲۵ نمره) (ص ۱۰۶) ث) کاهش بیش از حد و کم سابقه رشد سالانه جمعیت (۰/۵ نمره) (ص ۱۳۷)	۲.۵

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: جامعه شناسی ۱	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰	
پایه دهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.gov.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۳	۱- پیامدهای ارادی کنش خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد ولی پیامدهای غیرارادی کنش، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را انجام دهد. ۲- پیامدهای غیرارادی کنش، قطعی است یعنی حتماً انجام می شود، ولی پیامدهایی که به اراده انسان وابسته است، احتمالی است یعنی ممکن است انجام بشود یا نشود. ۳- پیامدهای ارادی کنش، به اراده افراد انسانی؛ یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است اما پیامدهای غیرارادی کنش این گونه نیستند؛ یعنی به اراده افراد انسانی بستگی ندارند. (ذکر یک مورد کفایت / هر مورد ۱ نمره) (ص ۷)	۱
۱۴	جامعه‌ای که بر اساس ارزش‌های نژادی شکل می گیرد، صرفاً تحرک اجتماعی صعودی را برای یک نژاد خاص فراهم می آورد. (۵/۰ نمره) جامعه ای که قواعد و روابط آن براساس ارزش‌های اقتصادی است، تحرک اجتماعی صعودی را تنها برای کسانی ممکن می‌سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند. (۵/۰ نمره) (ص ۸۹)	۱
۱۵	اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های خود، (۲۵/۰ نمره) با جهان‌های اجتماعی دیگر تعامل و دادوستد داشته باشد (۲۵/۰ نمره) و در محدوده هنجارها و شیوه زندگی، عناصری را از جهان اجتماعی دیگر بگیرد (۲۵/۰ نمره) و در صورت لزوم، تغییرات لازم را در آن‌ها پدید آورد، (۲۵/۰ نمره) زمینه گسترش و پیشرفت خود را فراهم می‌آورد. (ص ۱۰۱)	۱
۱۶	در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، (۵/۰ نمره) بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود. (۵/۰ نمره) (ص ۱۱۰)	۱
۱۷	۱- اقتصادی وابسته ایجاد می‌کند که رشد و افول آن، به قیمت و درآمد نفتی وابسته است. ۲- چنین اقتصادی از آن جهت که درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند، باعث شکل گیری تولید ملی ضعیف و شکننده ای می‌شود که مستقیم و غیر مستقیم وابسته به نفت است. ۳- دولت بزرگی به وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را به مدد نفت و نه رواج کسب و کار، افزایش دهد و حتی هزینه‌های آموزش و بهداشت را به کمک درآمدهای نفتی تأمین کند. ۴- این وضعیت می‌تواند در کوتاه مدت احساس رفاه بیشتری را آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان آورد؛ اما پایدار نیست. در مقابل وضعیت شکننده ای را به وجود می‌آورد که می‌تواند مورد سوء استفاده طمع ورزان بین المللی قرار گیرد و از آن به عنوان ابزاری برای ایجاد فشار بر جامعه استفاده کنند. (ذکر یک مورد کفایت / هر مورد ۱ نمره) (ص ۱۳۹)	۱

جمع نمره

۲۰

همکاران گرامی، خدا قوت، تمام موارد درخور اهمیت جهت نمره‌گذاری در راهنمای تصحیح نوشته شده است، خواهشمند است جهت رعایت عدالت آموزشی، اوراق دانش آموزان، صرفاً بر اساس راهنمای مذکور تصحیح و بازبینی شوند.
با سپاس از مساعدت همکاران بزرگوار